

ЧПГ „АК-АРКУС“ ЕООД
cognitio libertas perfectio

Утвърждавам: .....

Петър Иванов – директор на
ЧПГ „АК-Аркус“ ЕООД

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИИ ЗА IX КЛАС ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА

Настоящата учебна програма съответства напълно на изискванията на ЗПУО, на Наредба №5 от 30 ноември 2015 г. за общообразователна подготовка и на Наредба №7 от 11 август 2016 г. за профилирана подготовка. В нея са интегрирани методически препоръки от Middle Years Programme (MYP) – междинната степен на Програмата на Международния Бакалауреат. Програмата е разработка на специалисти от ЧПГ „АК-Аркус“ ЕООД, гр. Велико Търново и е част от документацията, свързана с кандидатстването на гимназията за иновативно училище през 2018 г.

Адрес:

ул. Драгоман 16, гр. Велико Търново, 5000, България, Телефон: +35962619959, Факс: +35962619961
info@ac-arcus.com; www. ac-arcus.com

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИИ ЗА IX КЛАС

ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА

Кратко представяне на учебната програма:

Тази учебна програма по *история и цивилизации* за IX клас е за обучение по рамкови учебни планове с интензивно изучаване на чужд език. Тя е синтез от учебните програми за VIII и за IX клас за обучение по рамкови учебни планове с разширено или без разширено и интензивно изучаване на чужд език. Съдържанието на общообразователната подготовка обхваща периода от XVI век до началото на XXI век. Едновременно с представянето на значимите политически, стопански, социални и културни процеси в Европа и в света съществено място е отделено на превратностите на българското историческо развитие. Чрез представяне на динамиката на процесите на Новото време и Съвременността се осмислят проекциите на значимите феномени на историческото развитие, формира се активно отношение към демократичните ценности на обществото. В процеса на обучение се затвърждават уменията за овладяване и прилагане на специфични техники на историческото познание, като акцентът е поставен върху уменията за учене, за развиване на критично мислене и самостоятелното обработване на информация, за изразяване на собствена позиция.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ В КРАЯ НА КЛАСА:

Области на компетентности	Знания, умения и отношения
I. Фундаментите на съвременния свят	Открива връзката между политически, стопански, идейни и социални промени. Описва основни политически възгледи и модели на управление. Обяснява възникването и дейността на различни институции. Прилага хронологични и/или пространствени ориентири при обяснение на териториални и/или обществени промени. Определя мястото на България в значими исторически процеси. Подбира и използва основни понятия при описание, сравнение и анализ на исторически събития и процеси. Открива причини и последици
II. Национално и световно историческо и културно наследство	Познава културни достижения от периода. Обяснява традиции, принадлежаци на различни култури. Открива синхронност или асинхронност в културното развитие на различните общества и дава примери за взаимни влияния. Оценява значението на националните и европейските приноси в световното културно наследство.
III. Човекът в историята	Описва развитието на идеите за правата и свободите на гражданите в различните общества. Представя различия в начините на живот и в ценностите на отделни общества. Оценява идеи и действия на личности в историята. Обяснява социални и икономически последици от открития в областта на науката, техниката и технологиите. Обяснява значими проблеми в историческото развитие и ролята на човека за тяхното разрешаване.
IV. Източници на историята	Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми, диаграми. Проявява критично отношение при работа с различни исторически източници. Разграничава исторически факти от интерпретациите за тях. Създава писмен текст по зададен исторически проблем и/или върху исторически източници. Търси, подбира и обработва информация с помощта на ИКТ по зададени показатели.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ:

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия / знания
<u>Тема 1. Въведение в Новото време</u>	Използва хронологични и пространствени ориентири при определяне на епохата на Новото време. Разбира основни характеристики на епохата. Посочва мястото на българите в историческите процеси на епохата.	Ново време
<u>Тема 2. Началото на Новото време (XVI – XVII в.)</u> <u>Акценти:</u> 2.1. Държавност и политики 2.1.1. Велики географски открития 2.1.2. Англия – ограничениата монархия 2.1.3. Франция – абсолютната монархия 2.1.4. Русия при Петър I Велики 2.1.5. Османската империя (XVI – XVII век) Институции и организации на Великите сили и империите Глобализация: търговия и външна Значими исторически личности 2.2. Общество и идеи	Обяснява причини и последици от Великите географски открития. Открива причини и последици от религиозните войни в Европа (Франция, Англия, Свещена Римска империя). Представя политическата система на френския абсолютизъм. Описва животът във Версай по времето на Луи XIV. Описва установяването на парламентарната монархия в Англия. Представя реформите на Петър I Велики в Русия. Обяснява връзката между балканските антиосмански въстания и войните на европейските държави с Османската империя. Промяната: Проследява промяната, която настъпва в различните държави в следствие на Великите географски открития. Глобално взаимодействие: прави съпоставка между държавите и проследява влиянието, което оказват една спрямо друга. Промяната: проследява промяната в мисленето, културата и навиците, като описва причините довели до тази промяна. Прави съпоставки с тенденции от съвременното. Представя основни идеи на Новия човек (хуманизъм, индивидуализъм). Разпознава идеите на Реформацията чрез различни исторически източници. Представя идеите на Мартин Лутер. Представя основни възгледи на протестантството и католицизма.	конкистадори абсолютизъм меркантилизъм парламентарна монархия Реформация/Контрареформация индулгенции протестантство пуритани йезуити

2.2.1. Реформация и Контрреформация 2.2.2. Новата икономика 2.2.3. Новият човек 2.2.4. Всекидневното Социално и културно развитие	Открива причини и последици от преместването на стопанския център на Европа. Подбира и обработва информация за исторически личности, събития и процеси чрез ИКТ. Свързва представители на Ренесанса с техни произведения.	Ренесанс
2.3. Култура 2.3.1. Ренесансът в Европа		
Тема 3. Векът на Просвещението (XVIII в.) Акценти: 3.1. Държавност и политики 3.1.2. Създаване на САЩ 3.1.3. Френската революция от 1789 г. 3.1.1. Просветеният абсолютизъм Независимост и национална идентичност	Разбира основни характеристики на Просвещението. Описва особености на просветения абсолютизъм (Мария Терезия, Фридрих II, Екатерина II). Посочва причини и последици от Войната за независимост на САЩ. Посочва причини и последици от Френската революция (1789 г.) Съпоставя политическите системи на държавите от XVIII век с настоящите им политически системи. Проследява настъпилите промени в управленето на Франция и САЩ.	Просвещение просветен абсолютизъм президентска република индустриална революция урбанизация
3.2. Общество и идеи 3.2.1. Просвещението в Западна Европа 3.2.2. Балканското възраждане през XVIII век 3.2.3. Първа индустриална революция	Свързва основни представители на Просвещението (Джон Лок, Волтер, Монтескьо, Русо) с техните идеи. Открива идеи на Просвещението, залегнали в основата на Декларацията за независимост и Декларацията за правата на човека и гражданина. Разбира влиянието на Просвещението върху Балканското възраждане.	

3.2.4. Промени във всекидневното на хората 3.3. Култура 3.3.1. Новите стилове в архитектурата и изкуството	Установява синхронност между идеите на Просвещението и възгледите на Паисий Хилендарски. Дава примери за открития и нововъведения – символи на Първата индустриална революция. Извлича информация от различни исторически източници за промени в обществото и всекидневния живот, резултат от индустриалната революция. Подбира и обработва информация за исторически личности, събития и процеси от Просвещението чрез ИКТ.	
<u>Тема 4. Векът на национализма (XIX век)</u> <u>Акценти:</u> 4.1. Държавност и политики 4.1.1. Франция и Европа в началото на XIX век 4.1.2. Създаване на национални държави 4.1.3. Гражданската война в САЩ 4.1.4. Международните отношения през XIX век 4.1.5. Османската империя и Източният въпрос 4.1.6. Възстановяване на българската държавност 4.1.7. Великите сили от втората половина на XIX век до навечерието на Първата световна война.	Описва промените във Франция и Европа по времето на Наполеон I. Представя разположението на силите в Европа след Виенския конгрес. Разбира значението на революциите в Европа от 1848 г. Обяснява политиката на колонизализъм и дава примери. Посочва причини и последици от Гражданската война в САЩ. Обяснява обединението на Италия и на Германия като проява на националната идея. Дава примери за създаването на самостоятелни държави на Балканите. Открива идеи на либерализма чрез Търновската конституция. Разграничава основни позиции на Великите сили по важни международни проблеми. Разграничава идеите на консерватизма, либерализма, социализма и анархизма. Оценява идеи и действия на личности от епохата. Дава примери за българи, участвали в освободителните бори на други народи. Открива синхронност между идеите на Васил Левски за освобождаване и бъдещо устройство на България и европейската национална идея. Обяснява значението на Втората индустриална революция за модернизация на обществото.	национализъм реставрация статукво империализъм Източен въпрос консерватизъм либерализъм капиталистическо стопанство конкуренция монопол пролетариат социализъм анархизъм

Мирни отношения и конфликти Независимост и национална идентичност 4.2. Общество и идеи 4.2.1. Обществени движения и политически учения през първата половина на XIX век 4.2.3. Нации и национализъм в Европа 4.2.5. Втора индустриална революция 4.2.6. Модернизацията на всекидневиеето през XIX век Индустриализация и развитие на човешкия труд. Изменение във всекидневното на човека (медицина, наука, технологии) 4.3. Култура 4.3.1. Нови художествени стилове 4.3.2. Открития и нововъведения Развитие на културата и изкуствата	Посочва основни белези на икономическото развитие чрез примера на САЩ и Западна Европа. Дава примери за новопоявили се движения и организации (на жените, синдикати) Описва промените във Франция и Европа по времето на Наполеон I. Представя разположението на силите в Европа след Виенския конгрес. Разбира значението на революциите в Европа от 1848 г. Обяснява политиката на колониализъм и дава примери. Посочва причини и последици от Гражданската война в САЩ. Обяснява обединението на Италия и на Германия като проява на националната идея. Дава примери за създаването на самостоятелни държави на Балканите. Открива идеи на либерализма чрез Търновската конституция. Разграничава основни позиции на Великите сили по важни международни проблеми. Съпоставя конфликти и борби за независимост в различни държави. Тълкува влиянието, което оказват революционните процеси върху околните държави. Открива причините и последствията за промените през XIX век. Откроява влиянието им върху нашето съвремие. Разграничава идеите на консерватизма, либерализма, социализма и анархизма. Оценява идеи и действия на личности от епохата. Дава примери за българи, участвали в освободителните бори на други народи.	

	Открива синхронност между идеите на Васил Левски за освобождаване и бъдещо устройство на България и европейската национална идея. Обяснява значението на Втората индустриална революция за модернизация на обществото. Посочва основни белези на икономическото развитие чрез примера на САЩ и Западна Европа. Дава примери за новопоявили се движения и организации (на жените, синдикати)	
<u>Тема 5. Въведение в Съвременността</u>	Използва хронологични и пространствени ориентири при определяне на съдържанието на Съвременната епоха.	Съвременност
<u>Тема 6. Светът от Първата световна война до 1945 г.</u> <u>Акценти:</u> 6.1. Държавност и политики 6.1.1. Блоково обособяване в навечерието на Първата световна война 6.1.2. Първа световна война 6.1.3. Участие на България в Първата световна война 6.1.4. Версайско-Вашингтонска система 6.1.5. Международните отношения след Първата световна война 6.1.6. Франция, Великобритания и САЩ	Представя по зададени показатели двата военнополитически блока в началото на XX в. Открива причини и последици от Първата световна война. Прилага пространствени ориентири при проследяване основни етапи на военни действия по време на Първата световна война. Познава Версайско-Вашингтонската система от мирни договори. Представя промени в политическата карта на Европа след Първата световна война. Проследява с помощта на карта промените в границите на България след Първата световна война. Разбира особеностите на демократичния политически модел чрез примера на САЩ, Франция и Великобритания. Обяснява причини за появата на тоталитарни режими. Попълва в таблица по зададени показатели основни характеристики на болшевизма, фашизма, националсоциализма. Описва основни тенденции на българския политически живот между двете световни войни. Разбира особеностите на авторитарния политически модел чрез примера на франкизма и режимите в балканските държави между двете световни войни. Оценява идеи и действия на държавници на демократична, авторитарна, тоталитарна държава.	болшевизъм националсоциализъм фашизъм диктатура авторитаризъм франкизъм ревизионизъм реваншизъм пацифизъм изолационизъм

между двете световни войни 6.1.7. От Русия към СССР 6.1.8. Фашизмът в Италия 6.1.9. Националсоциализмът в Германия 6.1.10. България между двете световни войни 6.1.11. Авторитарни режими на Балканите 6.1.12. Гражданската война в Испания 6.1.13. Международни отношения в навечерието на Втората световна война 6.1.14. Втората световна война (1939 – 1945 г.) 6.1.15. Участието на България във Втората световна война Великите сили и тяхното управление. Дипломация и военни конфликти. Индустриализация, индустрия и работна среда. Личности и техните идеи. 6.2. Общество и идеи	Открива причини и последици, свързани с Гражданската война в Испания. Посочва причините за неуспеха на опитите на западните демокрации за запазване на мира. Представя политиката на сближение между Германия и СССР. Прилага пространствени ориентири при проследяване основни етапи на военни действия по време на Втората световна война. Характеризира като геноцид политиката на Холокост, провеждана от нацистка Германия. Представя принципи на Атлантическата харта. Попълва в таблица основни решения от срещите на лидерите на Антихитлеристката коалиция (Техеран, Москва, Ялта, Потсдам). Обяснява избора и действията на България във войната. Оценява като проява на гражданско поведение спасяването на българските евреи през Втората световна война. Дава примери за легална и нелегална съпротива срещу прогерманската политика на режима в България. Представя с помощта на ИКТ участието на България в победата над хитлеристка Германия. Обяснява понятието „средна класа“ чрез примера на Великобритания и САЩ. Описва стопанските преобразувания в СССР (НЕП). Представя новата роля на държавата в икономиката чрез примера на фашистка Италия и нацистка Германия. Дава примери за политически и социални конфликти и противопоставяния в България. Открива причини за Световната икономическа криза (1929-1933). Дава примери за мерки на „Новия курс“ в САЩ. Представя с помощта на ИКТ постижения на личности, организации и движения за граждански и социални права. Представя с помощта на ИКТ различия във всекидневното на хората в града и селото по зададени показатели.	гражданска война расизъм аншлус геноцид Холокост антисемитизъм нова икономическа политика (НЕП)

6.2.1. Икономическо развитие на държавите с демократичен тип управление 6.2.2. Икономическо развитие на държавите с тоталитарно управление 6.2.3. Световната икономическа криза 1929 – 1933 г. 6.2.4. Промени в обществото в периода между двете световни войни	Проучва промяната в идеологичните на държавите след 1920. Структурира методи за съпоставка във времево, политическо и икономическо отношение. Проучва хода на ключови военни действия и открива значението им за крайния резултат на Втората световна война.	национализация колективизация „Големата депресия“ автаркия
6.3. Култура, наука и технологии 6.3.1. Култура и пропаганда между двете световни войни 6.3.2. Масовата култура	Свързва произведени на изкуството със съответните им направления: абстракционизъм, сюрреализъм, кубизъм. Дава примери за влияния на модерните художествени стилове върху българската литература, изкуство и архитектура. Посочва примери за използване на изкуството за пропагандни цели.	
<u>Тема 7. Светът след 1945г.</u> <u>Акценти:</u> 7.1. Държавност и политики 7.1.1. „Студената война“ 7.1.2. Международни организации 7.1.3. Деколонизация	Характеризира Нюрнбергския процес като първи международен съд за престъпления срещу човечеството. Описва процеса на възстановяване на демокрацията чрез примера на Франция и Италия. Познава основните проявления на „Студената война“. Обяснява процесите на деколонизация. Представя основните клаузи на подписания от България Парижки мирен договор (1947 г.) Описва процеса на преход на България от „народна демокрация“ към сталински модел на управление. Обяснява опитите за реформиране на комунистическия модел чрез примера на Унгария, Чехословакия, Полша.	„Студена война“ „железна завеса“ деколонизация „народна демокрация“ приватизация

7.1.4. Държави с демократично управление	Свързва идеи и действия на политически лидери на САЩ, Великобритания, Франция, СССР, България.	„нежна революция“
7.1.5. Източният блок	Посочва последици от промените в СССР и държавите в Източна Европа.	
7.1.6. Краят на тоталитарните режими в Източна Европа	Представя развитието на идеята за обединена Европа.	
7.1.7. Изграждане на обединена Европа	Свързва правата на гражданите на Европейския съюз с институциите, които ги защитават.	
Глобализация: търговия, икономическа зависимост и политически влияния. Глобално протипоставяне.	Познава права и задължения на гражданите на Европейския съюз. Представя с помощта на ИКТ процесите на разширяване на Европейския съюз и евроинтеграцията на България.	
7.2. Общество и идеи	Извлича информация от документи на различни международни организации (ООН, НАТО, СИВ, Варшавски договор, ЕС).	планова икономика пазарна икономика
7.2.1. Икономически модели в Европа	Посочва действия за преодоляване на следвоенната обществена, политическа и икономическа криза в Източна и Западна Европа, САЩ, Китай и Япония. Обяснява трудностите при прехода от планова към пазарна икономика в държавите от Източния блок.	
7.2.2. Икономическо развитие на САЩ, Китай и Япония.	Дава примери за масови обществени движения (младежки, антивоенни, за граждански права).	
7.2.3. Преход от планова към пазарна икономика на държавите от Източния блок	Описва ролята на жената в съвременния свят.	сегрегация
7.2.4. Животът на хората в съвременното общество	Посочва открития и нововъведения, подобрили начина на живот на хората.	
7.3. Култура, наука и технологии	Съпоставя световни политически тенденции след 1950г.	дисидент
7.3.1. Ролята на технологиите върху живота на хората	Проучва международни конфликти и проследява първопричините за възникването им.	
	Описва влиянието на интернет и социалните глобални мрежи върху общуването между хората.	
	Дава примери за промени в развлеченията под въздействие на технологиите.	Попкултура Поколение – “Х”
	Дава примери за българи със световни постижения в областта на културата, науката и спорта.	
	Представя с помощта на ИКТ постиженията на световната култура.	

7.3.2. Сетовите
постижения в областта
на културата, науката и
технологията

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА:

За нови знания	До 50%
За упражнения и рактически дейности	До 32%
За обобщение и преговор	До 12%
За контрол и оценка	Ди 6%

СЪОТНОШЕНИЕ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА СРОЧНА И ГОДИШНА ОЦЕНКА:

Текущи оценки (от устни, от писмени, от практически изпитвания)	40%
Оценки от контролни работи	25%
Оценки от други участия (работа в час, изпълнение на домашни работи, на упражнения, работа по проекти и др.)	30%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

1. Дейности, които могат да се реализират в класната стая, както и такива, които се реализират извън училище

В КЛАСНАТА СТАЯ	ДЕЙНОСТИ	ИЗВЪН УЧИЛИЩЕ
Участие в роли и симулативни игри. Изработване на мултимедийни презентации. Изработване на хронологични таблици, линии на времето. схеми, диаграми по зададени показатели. Участие в дискусии и дебати по важни исторически теми. Работа с разнообразни източници на информация: исторически справочници, интернет, художествена литература. Работа в екип по предварително зададени задачи за проучване. Участие в разработване на учебни проекти.	Организиране на учебни екскурзии . Посещение на музеи и музейни сбирки от национално и регионално значение. Работа в библиотека. Посещение на архив. Използване на информация от интернет за проучвателска и изследователска дейност, свързана както с конкретното учебно съдържание, така и за изучаването на родния край. Провеждане на интервюта и анкети. Запознаване с органи на местната и централна власт.	

Изработване на портфолио.

2. Междупредметни връзки, насочени към придобиване на ключови компетентности:

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
Компетентности в областта на българския език	Български език: Знание за основните видове устно взаимодействие. Умение за критическо четене и писане. Отношение на предразположеност към критичен и конструктивен диалог. Използва знания за анализ на различни видове текст. Развива умения за събиране, обработване и структуриране на информация. Развива умения за разграничаване и осмисляне на информация от различни видове текст. Използва знания и развива умения за изготвяне на отговор на исторически въпрос в писмена и устна форма. Използва знания и развива умения за изготвяне на съобщение, доклад, презентация. Развива умения за използване на литературни произведения като исторически източник.
Умения за общуване на чужди езици	Чужди езици: Чрез използването на понятия от чужд произход обогатява езиковата си култура. Отношение към културното многообразие и межкултурното общуване. Използва знания и развива умения за четене, разбиране и писане на текст на чужд език. Развива умения за общуване на чужди езици. Формира умения и отношение за межкултурно общуване.
Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите	Математика: Развива умения за построяване и разчитане на графика. Развива умения за търсене на белези за еднаквост и съпоставимост на фигури.

	Развива умения за изработване на линия на времето, схема, диаграма, таблица. Използва знания за постиженията и приложението на технологиите. Природни науки: Знание за напредъка, ограничените и рисковете от технологиите в обществото. Умение за разбиране на промените, причинени от човека вследствие развитието на природните науки и технологиите. Умение да се разпознават основните характеристики на научното търсене и умение да се съобщават заключенията и разсъжденията, които довеждат до тях. Отношение на уважение към истината и желание да се търсят аргументи и да се оценява тяхната валидност.
Дигитална компетентност	Информационни технологии: Знание за основни компютърни програми за обработка на текстове, създаване на електронни таблици, бази данни, съхраняване и управление на информация. Умения да се използват инструменти за създаване и представяне на информация. Умения при обработка на информация по различни исторически теми чрез използването на текстообработващи програми. Умения за работа с Power Point и изработване на презентации. Умения за критично осмисляне и отношение към информацията от различни медии.
Умения за учене	Български език и литература и информационни технологии: Използва знания и развива умения по езикова грамотност и дигитална компетентност. География и икономика: Развива умения за работа с различни видове карти. Ориентиране в динамично променящите се граници на европейските държави.

	Използва знания за политическата организация на обществото, за световното стопанство, за световни и регионални организации Прилага знания, като използва понятия, които са общи за двата предмета. <u>Изобразително изкуство:</u> Развива умения за наблюдение, извличане на информация и съставяне на описание, на устен или писмен отговор върху произведения на изкуството (картина, карикатура) като исторически източник. Развива умения за свързване на текст и изображение. Утвърждава като част от активния речник понятия като композиция, фон, палитра и др. <u>Философия:</u> Умение да оценява собствената си работа, както и да търси съвети и подкрепа, когато е необходимо. Отношение на положителна нагласа, която включва мотивацията и увереността да се постоянства и успява в ученето в хода на човешкия живот. Прилага знания, като използва понятия, които са общи за двата предмета. Използва знания и развива умения за критично осмисляне на информация. Използва знания за различните видове власт, институции, модели на управление, правата на човека и задълженията на гражданите
Социални и граждански компетентности	<u>Български език и литература:</u> Формира отношение към етичните кодекси и кодекси на поведение, общоприети в различните общества и общества среди. <u>География и икономика:</u> Знания за европейската интеграция, цели и структура на Европейския съюз. Знания за мястото на България в процесите на евроинтеграцията

Инициативност и предприемчивост	Философия: Знание за компетентността, която включва творчество, новаторство, поемане на рискове, както и способността да се планират и управляват проекти. Умение за способността да се работи както индивидуално, така и в сътрудничество с групи. Основно значение има умението да се преценяват и откриват собствените силни и слаби страни, да се оценяват и поемат рискове, когато е оправдано.
Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	БЕЛ и изкуства: Развива умения за разбиране и оценяване на историческата стойност на българското и европейското културно наследство. Развива чувство за идентичност и разбиране на многообразието на културното и творческото изразяване.
Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт	География и икономика: Изгражда разбиране за единство на околна среда, бит и всекидневие на хората. Биология и здравно образование: Знание за здравословен начин на живот и развиване на умение за подкрепа на устойчивото развитие.